

EES/ETIAS
Perspektiva industrije
Sarajevo, 28 – 29 Jun 2024

Međunarodna unija za drumski saobraćaj (IRU)

OUR NETWORK

- **IRU** je međunarodna organizacija za drumski saobraćaj sa sedištem u Ženevi i kancelarijama u Briselu, Istanbulu, Pekingu, Moskvi i Vašingtonu
- **Zastupamo** kamionske, autobuske i taksi prevoznike već 76 godina
- Preko 3,5 miliona kompanija u više od 100 zemalja, povezujući društva bezbednom, efikasnom, zelenom mobilnošću i logistikom.

MEMBERS

OWNERS AND ACTIVITIES

work

EES & ETIAS

Sistem ulaska/izlaska (EES)

- Automatizovani IT sistem za registrovanje ulazaka i izlazaka putnika u/iz Šengen:EU zone
- Beleži vreme, mesto ulaska/izlaska i računa trajanje autorizovanog boravka.
- Zamenjuje ručno pečačenje putnih dokumenata. Biometrijski podaci putnika će se elektronski registrovati i verifikovati.
- Počinje sa radom u Oktobru 2024 (tbc)

EES Regulativa -> [EUR-Lex - 02017R2226-20210803 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

EES Implementirajući akt -> [EUR-Lex - 32022R1409 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Šta je Evropski sistem za informacije o putovanjima i odobrenje (ETIAS)?

Sistem za davanje odobrenja za putovanje državljanima trećih zemalja koji su oslobođeni vize.

Namenjen za kratkotrajni boravak u evropskim zemljama.

Nije viza već odobrenje.

ETIAS – stupa na snagu 6 meseci nakon EES, ali postoji grejs period od 3 godine za autobuske prevoznike – elektronska provera nije obavezna ali je preporučena

ETIAS Regulativa -> [EUR-Lex - 02018R1240-20210803 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

ETIAS Implementirajući Akt -> [EUR-Lex - 32022R1380 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

EES USERS

29 countries

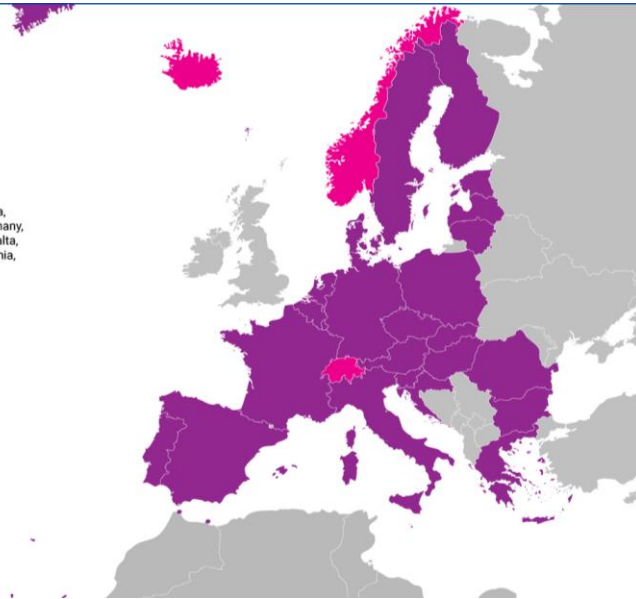
European Union Countries

25 EU Member States: Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden

Schengen Area Associated Countries

Switzerland, Iceland, Liechtenstein, Norway

ETIAS USERS

30 countries

European Union Countries

26 EU Member States: Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden

Schengen Area Associated Countries

Switzerland, Iceland, Liechtenstein, Norway

Na koga se primenjuje EES i ETIAS - putnici

- EES se primenjuje na **državljanke trećih zemalja** koji putuju na kratkoročni boravak u evropsku zemlju koja koristi EES i koji ispunjavaju jedan od sledećih uslova:
 - Poseduju vizu za kratkoročni boravak; ili
 - Oslobođeni vize i borave najviše 90 dana u periodu od 180 dana.
- EES se ne primenjuje na: državljane EU, državljane trećih zemalja sa boravišnom dozvolom, državljane sa specijalnim dozvolama...

Lista državljana zemalja/teritorija kojima nije potrebna viza za putovanja u EU i koji moraju da podnesu zahtev za ETIAS odobrenje za putovanje.

 Albania	 Georgia	 Moldova	 Seychelles
 Antigua and Barbuda	 Grenada	 Montenegro	 Singapore
 Argentina	 Guatemala	 New Zealand	 Solomon Islands
 Australia	 Honduras	 Nicaragua	 South Korea
 Bahamas	 Hong Kong	 North Macedonia	 Taiwan
 Barbados	 Israel	 Palau	 Timor-Leste
 Bosnia and Herzegovina	 Japan	 Panama	 Tonga
 Brazil	 Kiribati	 Paraguay	 Trinidad and Tobago
 Brunei	 Kosovo	 Peru	 Tuvalu
 Canada	 Macao	 Saint Kitts and Nevis	 Ukraine
 Chile	 Malaysia	 Saint Lucia	 United Arab Emirates
 Colombia	 Marshall Islands	 Saint Vincent and the Grenadines	 United Kingdom
 Costa Rica	 Mauritius	 Samoa	 United States of America
 Dominica	 Mexico	 Serbia	 Uruguay
 El Salvador	 Micronesia		 Venezuela

Nove obaveze za prevoznike u okviru EES i ETIAS sistema

Prevoznici koji prevoze putnike iz non-EU zemalja (EES i ETIAS) na teritoriju Šengena imaju obavezu da elektronski provere putem 'interfejsa' da li putnici imaju važeća dokumenta (jednostruka ili dvostruka viza) ili ETIAS odobrenje.

Prevoznici moraju, **najranije 48 sati** pre zakazanog polaska:

- elektronski proveriti jednostruke i dvostruke ulazne vize putem interfejsa za prevoznike,
- Kada ETIAS stupi na snagu, elektronski proveriti ETIAS dozvole za putovanje putem interfejsa za prevoznike,
- ručno proveriti višestruke ulazne vize i druge dozvole.

Na koji način se vrši provera:

- Evropska unija je obezbedila novi alat za prevoznike – “**carrier interface**” - koji će im omogućiti elektronsku verifikaciju ulaznih viza putnika, ili ETIAS dozvolu za putovanje.
- Prevoznici će morati da se **registruju** kako bi koristili interfejs za prevoznike. Prevoznici moraju da se pobrinu da samo ovlašćeno osoblje ima pristup interfejsu prevoznika.
- Nakon registracije i uspostavljanja veze sa interfejsom, prevoznik otvara upit putem izabranog sistema i dostavlja lične podatke (ime, prezime, datum rođenja, broj pasoša, datum isteka pasoša).

Interfejs prevoznika će poslati jedan od sledećih odgovora:

- **OK** / **NOT OK** / **NOT APPLICABLE**

Vazno!

U nekim slučajevima, prevoznici će takođe morati da provere da li članovi posade ili osoblje poseduju jednostruku ili dvostruku ulaznu vizu, ili ETIAS dozvolu za putovanje. Prevoznici će biti odgovorni i podložni kaznama ako prevoze osobe bez važećih putnih dokumenata.

Obaveze prevoznika pre Oktobra 2024

Registracija putem euLise na 'carrier interface' – sistem autentifikacije - mrežna usluga

Da bi izvršili neophodne elektronske provjere putnika, svi prevoznici koji prevoze putnike preko granica EU su u obavezi da se registruju na tzv 'carrier interface' preko euLise sistema za registraciju

Carrier interface – sistem autentifikacije putem kojeg prevoznici mogu da šalju upite za kratkoročne vize i ETIAS autorizacije

Registracija se vrši putem EuLise internet stranice, uz ponošenje neophodnih podataka (pravni naziv prevoznika, kontakt podaci prevoznika, potvrdu o registraciji pravnog društva..)

Nakon registracije, **prevoznici će morati da prođu kroz seriju testova kako bi se osiguralo da mogu da se povežu sa sistemom i da budu ovlašćeni za pun pristup interfejsu.** Prevoznik za testiranje mora obezbediti određene resurse i trening za ovlašćeno osoblje.

euLise sajt - <https://www.eulisa.europa.eu/Activities/carriers> Kontakt - carriers_onboarding@eulisa.europa.eu.

Prevoznici mogu pristupiti interfejsu preko:

- sistemskog interfejsa
- web interfejsa
- aplikacije za mobilne uređaje

Prevoznici moraju da se pobrinu da samo ovlašćeno osoblje ima pristup interfejsu prevoznika, kao i da omoguće povezivanje putem posebne mrežne veze ili internet veze.

Nakon registracije, podrška 24/7 za tehničke i operativne probleme (putem online sistema za tikete)

Carrier Registration

What You Need to Know

1

WHY

Carriers will have to register in order to query eu-LISA's IT systems for receiving information on the status of travellers:

- EES : carriers will verify if a third country national travelling to the EU with a short-stay, single or double entry visa has already used the number of entries authorised by the visa
- ETIAS : carriers will verify, prior to boarding, that their visa-exempt passengers have a valid travel authorisation

3

HOW

1. Go to <https://bit.ly/eu-LISA-Carriers>
2. Download the form
3. Fill in the form electronically (DO NOT print & scan)
4. Carrier SPOC to send the form via e-mail to carriers_onboarding@eulisa.europa.eu
5. eu-LISA to provide guidance

2

REGISTRATION INFO

- ✓ Legal name
- ✓ Contact details:
 - ✓ Company e-mail, phone, post
 - ✓ Legal representative and back-up points of contact (name, phone, e-mail, post)
 - ✓ Functional e-mail for technical support
- ✓ Member State/ Third Country for which the registration is submitted
- ✓ Member States in which carrier operates/ intends to operate in the next 6 months
- ✓ Electronic copies:
 - ✓ Instruments of constitution (including statutes)
 - ✓ Extract of official company registration

4

OPTIONS

Sys2Sys

Mobile App

Web Portal

?

QUESTIONS / TECHNICAL ISSUES?

Consult <https://bit.ly/eu-LISA-Carriers>; if you cannot find an answer to your inquiry, write to carriers_onboarding@eulisa.europa.eu.

Attribute description
Surname (family name)
First name or names (given names)
Date of birth
Sex
Nationality
Type of the Travel Document
Number of the Travel Document
Three letter code of the issuing country of the TD
Date of expiry of the validity of the TD

Attribute description
Scheduled location of entry
Scheduled local date and time of arrival at a location
Scheduled local date and time of departure
Identification number of scheduled means of transportation
Carrier operator
Traveller in transit flag
Traveller out of scope flag
Query submission date and time in UTC time
Passenger request identifier
Notification request identifier
Multiple entries required

Odgovori prilikom upita Interfejsa

OK

Putnik poseduje:

Jednostruku ili dvostruku vizu:

a) Važeću za planirani datum ulaska

b) Dovoljan broj dozvoljenih ulazaka prema vizi za prelazak granica EU

Važeći ETIAS za planirani datum ulaska

NOT OK

a) Nema informacija o vizi

b) Viza nije važeća (opozvana, poništena) za planirani datum ulaska

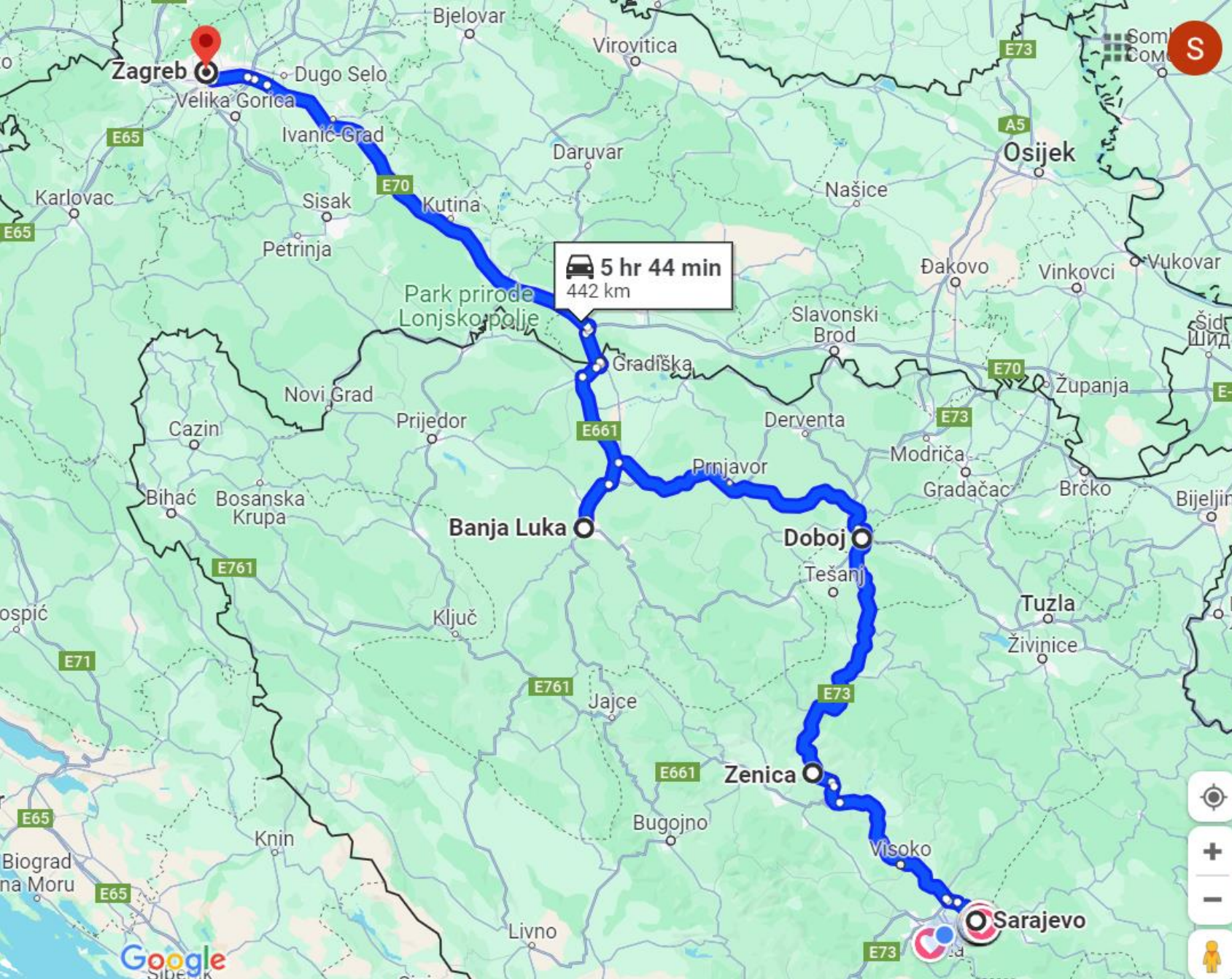
c) Nema dovoljan broj dozvoljenih ulazaka prema vizi za prelazak granica EU

ETIAS odobrenje nije važeće

NOT APPLICABLE

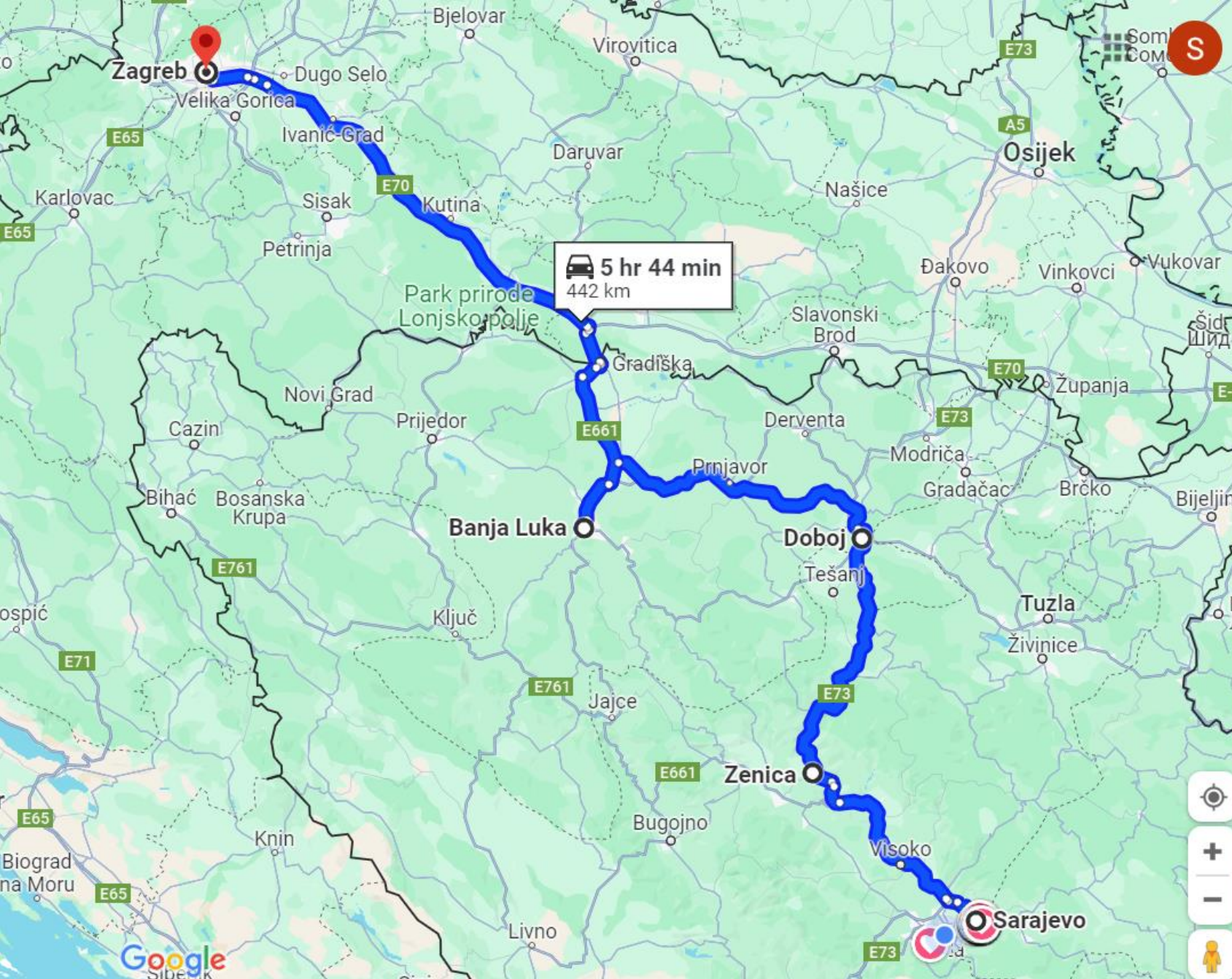
Putnik je izuzet iz obaveze provere EES i ETIAS

Scenario 1 – jedan ulazak – redovna linija – otvoreni tip

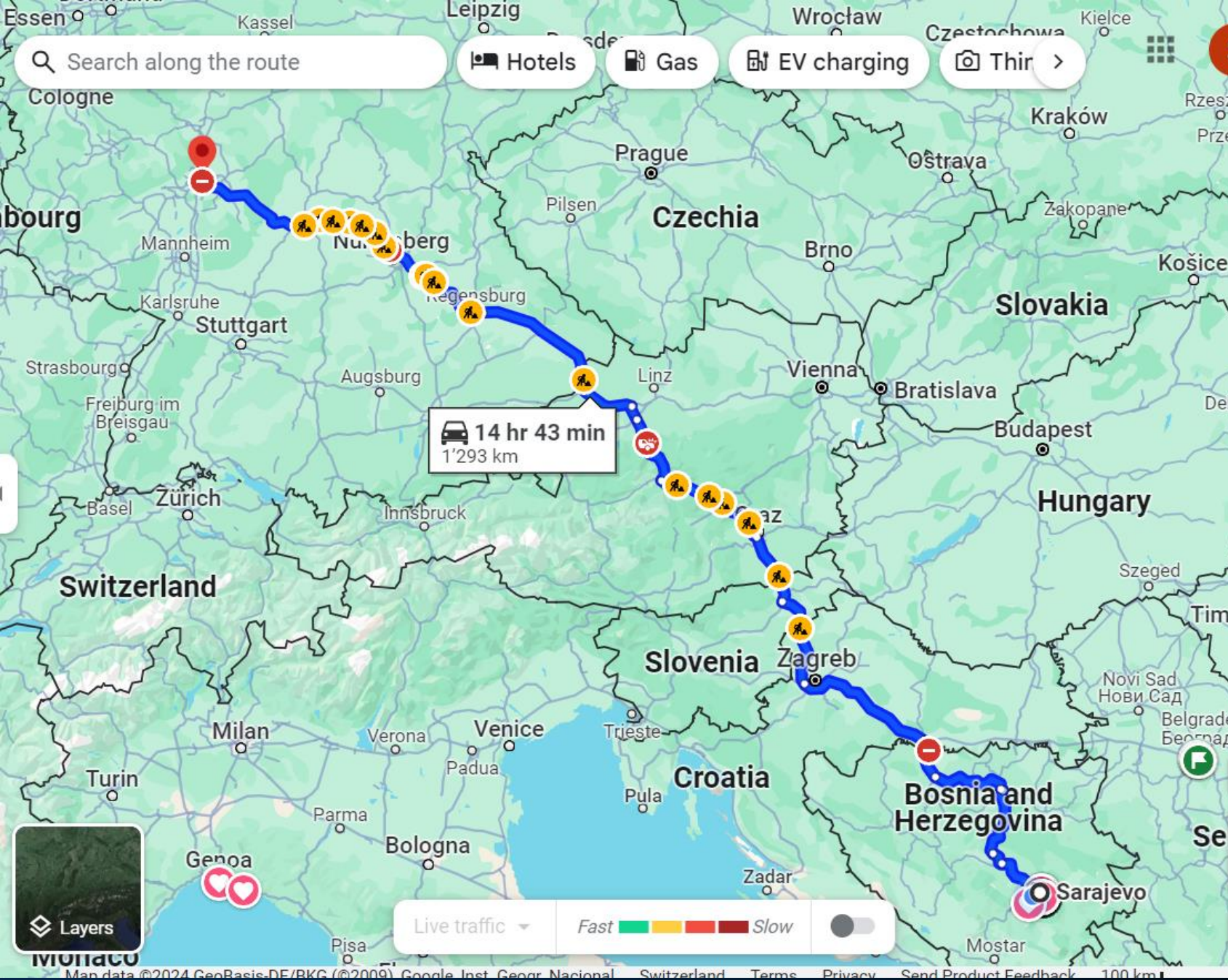
- Redovna linija Sarajevo – Zenica – Doboј – Banja Luka – Zagreb
- Granični prelaz Gradiška

Kada je potrebno da prevoznik izvrši upit?

Scenario 1 – jedan ulazak – redovna linija – otvoreni tip

- Redovna linija Sarajevo – Zenica – Doboј – Banja Luka – Zagreb
- Granični prelaz Gradiška
- Prevoznik vrši upit za putnike obuhvaćene EES i ETIAS u Sarajevu (početna stanica) i u Zenici, Doboju i Banja Luci (ukoliko se ukrcaju novi putnici)
- U upitu se mora naznačiti planirani datum dolaska na granicu kao i zemlja odredišta

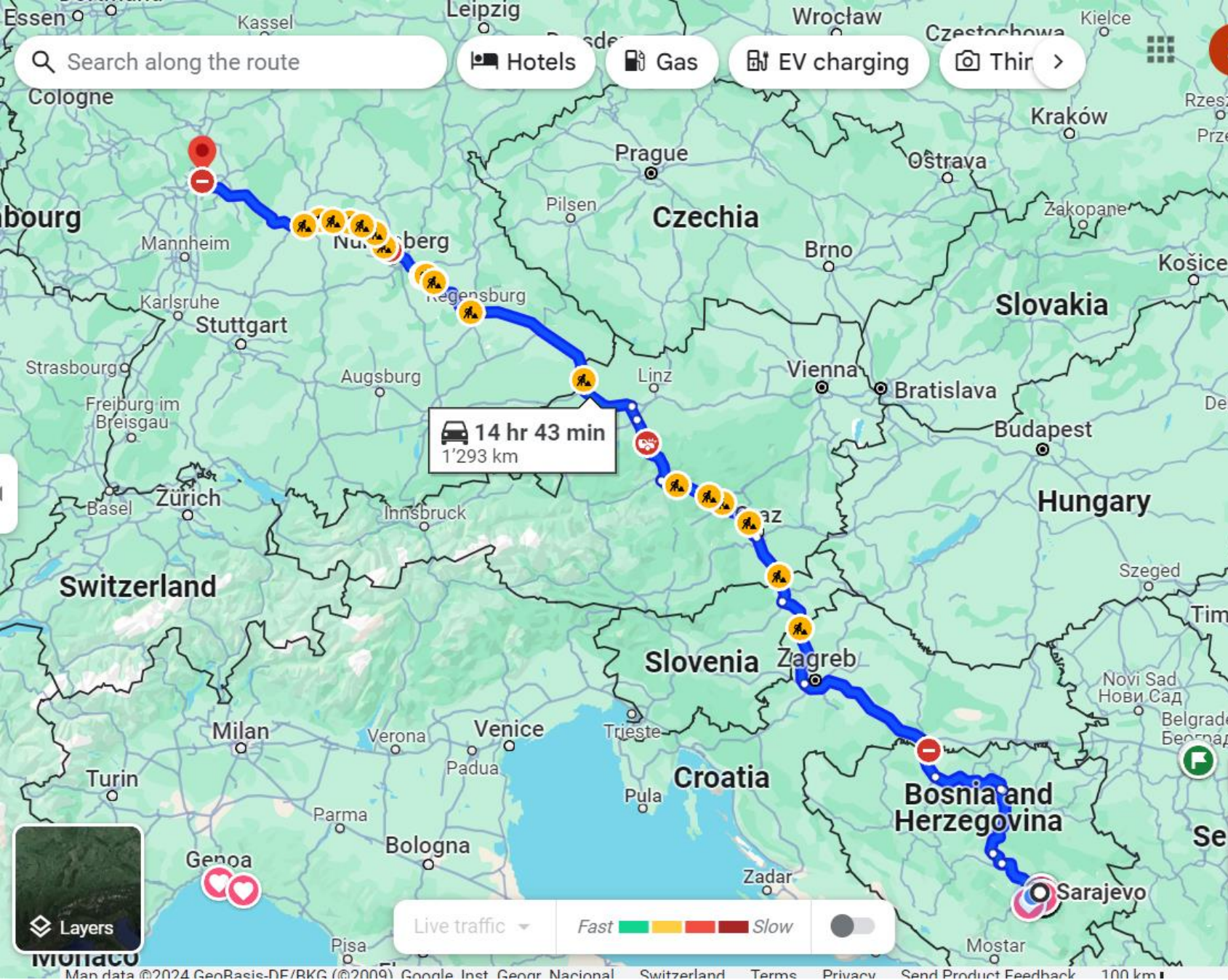

Scenario 2 – jedan ulazak – redovna linija – otvoreni tip

- Redovna linija Sarajevo – Banja Luka – Zagreb – Graz – Nuremberg - Frankfurt
- Granični prelaz Gradiška

Kada prevoznik vrši upit?

Ukoliko se novi putnici ukrcaju u Grazu, da li je potrebno izvršiti upit?

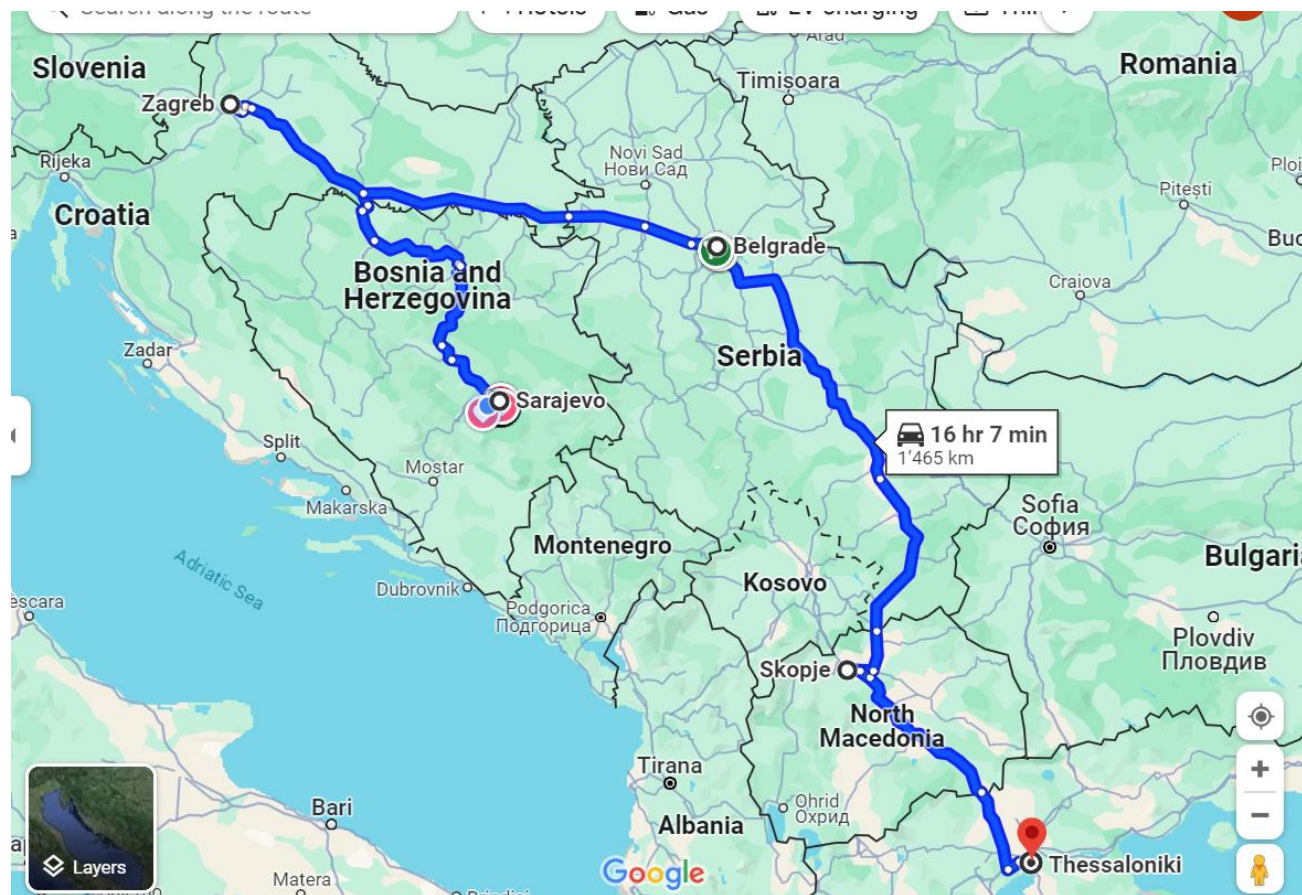

Scenario 2 – jedan ulazak – redovna linija – otvoreni tip

- Redovna linija Sarajevo – Banja Luka – Zagreb – Graz – Nuremberg - Frankfurt
- Granični prelaz Gradiška
- Prevoznik vrši upit za putnike obuhvaćene EES i ETIAS u Sarajevu (početna stanica) i u Banja Luci ukoliko se ukrcaju novi putnici
- U upitu se mora naznačiti planirani datum dolaska na granicu kao i zemlja odredišta
- Nakon prelaska Šengen granice prevoznik više nije u obavezi da vrši elektronsku verifikaciju dokumenata

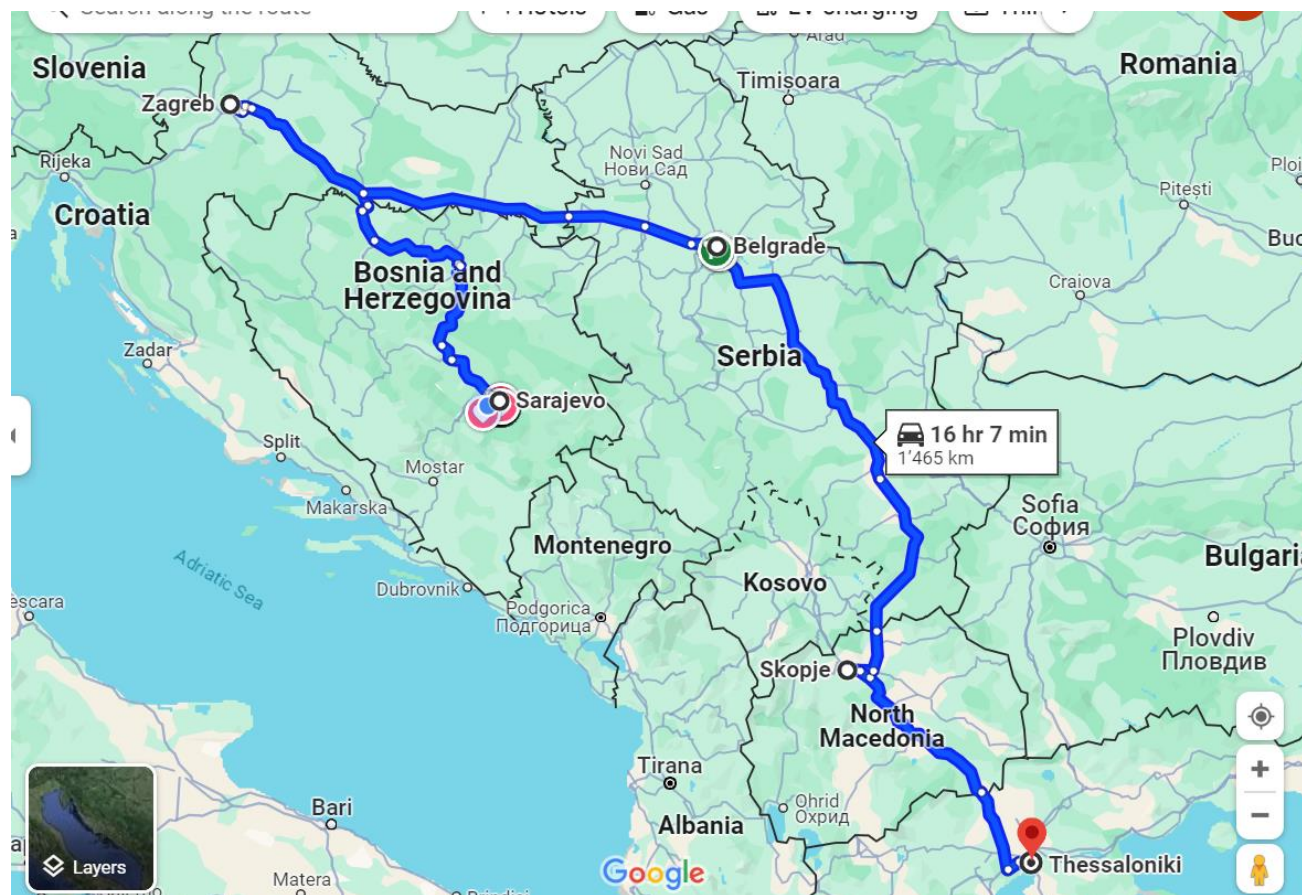
Scenario 3 – dva ulaza + vanlinijski prevoz – BiH – Hrvatska – Srbija – S. Makedonija - Grčka

- Ako plan putovanja predviđa dva ulaska prevoznik to napominje u upitu.
- Datum dolaska na prvi EU granični prelaz -> OK
- Datum dolaska na drugi EU granični prelaz -> OK

Scenario 3 – dva ulaza + vanlinijski prevoz – BiH – Hrvatska – Srbija – S. Makedonija - Grčka

- Ako plan putovanja predviđa dva ulaska prevoznik to napominje u upitu.
- Datum dolaska na prvi EU granični prelaz -> OK
- Datum dolaska na drugi EU granični prelaz - > OK
- Ukoliko je tura otvorenog tipa, za svakog novog putnika koji se ukrca mora se izvršiti upit.
- Ukoliko je tura zatvorenog tipa upit se vrši prilikom prvog ukrcavanja (Sarajevo)

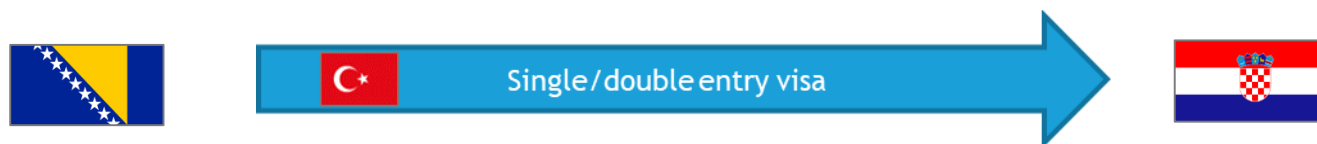

Scenario

- ❖ Najmanje 48 sati pre polaska iz BiH: proveriti putem Interfejsa prevoznika da li državljanin BiH (sa biometrijskim pasošem) poseduje važeći ETIAS TA za planirani datum ulaska u Hrvatsku.

- ❖ Najranije 48 sati pre polaska iz BiH: proveriti putem Interfejsa prevoznika da li državljanin BiH poseduje važeću jednostruku ili dvostruku Šengen vizu za planirani datum ulaska u Hrvatsku.

- ❖ Ručno proverite višekratne vize ili druge dozvole pre transportovanja kineskog državljanina iz Srbije do granica Mađarske.

“Country of destination”

“Scheduled local date at point of arrival”

“Specify that the itinerary requires a double entry visa”

17:42 100%

< New travel information

Country of destination *

PRT

Scheduled local date at point of arrival *

2023-03-31

Identification number *

ABC123

Scheduled local date and time of departure *

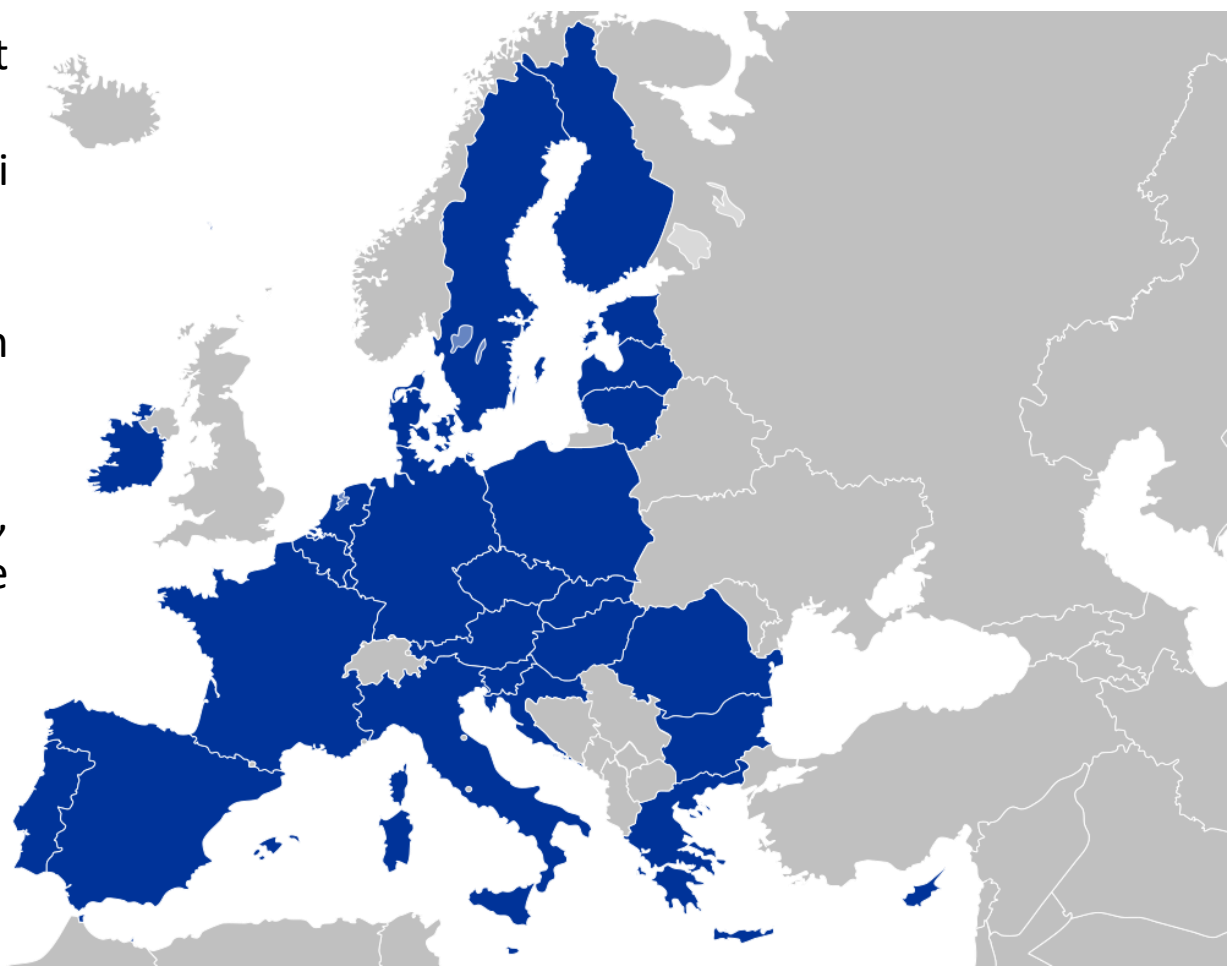
2023-03-25 17:42

☒ Double entry required

< Back Continue

Na EU granici

- Prilikom prvog ulaska nakon stupanja na snagu, državljani trećih zemalja se registruju u EES sistem
- Prikupljanje biometrijskih podataka (otisci prstiju, fotografije) od strane granične policije
- Vreme potrebno za sprovođenje graničnih kontrola (est dodatnih 76 sekundi po putniku)
- Zemlje članice će morati da obezbede dodatno osoblje i infrastrukturu na granicama (kiosk)
- Putnici moraju biti informisani o promenama prilikom ukrcavanja i na graničnim prelazima.
- IRU, DG HOME, Frontex, EuLisa, kao i druge asocijacije (IATA, A4E, CLIA) – paket za komunikacije koji uključuje dodatne informacije za putnike i aplikaciju

Na EU granici – vozači

- Mali broj zemalja EU predviđa izuzeće za vozače kamiona ili autobusa
- Vozač će nakon stupanja na snagu EES i dalje morati da ima vizu/dozvolu
- Vozač autobusa:
 - Izvrši upit u 'carrier interface-u'
 - Registracija u EES sistem na granici (umesto pečatiranjem registracija u EES sistem i biometrijski podaci)
- Vozač kamiona:
 - Transport dobara ne podleže obavezama iz EES i ETIAS regulative, nema obavezu registracije i povezivanja na 'carrier interface'
 - Vozač se registruje u EES sistem na granici (umesto pečatiranja registracija u EES sistem i biometrijski podaci)

Hvala na pažnji!

Email: stasa.mrdovic@iru.org

iru.org